

OMMELANDER COURANT

Annet ZAAGSMA 'zoekt mooie woorden in het wild'

'T LAGE VAN DE WEG - Annet Zaagsma (1971) uit 't Lage van de Weg heeft onlangs haar tweede gedichtenbundel uitgebracht: *Ongedierte dat niet bevriest*. Ze schrijft het liefst 's nachts, raakt geïnspireerd door bijzondere woorden of zinnen die ze hoort of ziet (een vermiste jongen die van verroeste wasmachines houdt of een doorgang die definitief buiten gebruik is) en door 'onbedoelde poëzie' die je volgens de Noord-Groningse overal kunt vinden, als je maar goed kijkt en luistert.

door Saffira Rijkee

Ongedierte dat niet bevriest, zo heet de tweede bundel gedichten van Annet Zaagsma uit 't Lage van de Weg. Achter die titel zit, net als achter meer van haar werk, iemands terloopse opmerking. Zaagsma: „De titel ontstond afgelopen winter tegen het voorjaar. Het was warm, het had niet echt gevoren. De zomerbloemen bloeiden nog en er waren nog veel insecten zoals muggen. Mensen om mij heen zeiden: als het nou een keer goed vriest, dan zijn we van die muggen af. Ik vond dat een gekke opmerking die precies laat zien hoe mensen tegenover de natuur staan. Wij zijn allemaal onderdeel van een samenhangend geheel en als je daar één ding uithaalt, zoals die muggen, dan heeft dat effect op al het andere. Als alle muggen waren doodgevroren dan hadden de mezen, die door de warmte veel te vroeg waren begonnen met nestelen, ook geen voedsel meer gehad voor hun jongen. Dat inspireerde mij tot dit gedicht.”

Haar gedichten zijn soms abstract, dan weer beschrijvend. Gaan over de polder, reizen (letterlijk en figuurlijk) of over station Sauwerd. Stiekem is de titel van haar nieuwe bundel een beetje klimaatpoëzie, zegt Zaagsma. „Ik schrijf niet direct over het klimaat, of over corona, maar wel over de thema's die dit oproept. In het geval van corona bijvoorbeeld het contact dat we missen, de dreiging van de pandemie, de eenzaamheid die daaruit voortkomt, dingen die uitsterven. Dat zijn best heftige dingen. Indirect heb ik het daar wel over want het is actueel en roept dingen bij me op.”

Annet Zaagsma raakt geïnspireerd door mooie woorden en zinnen die ze tegenkomt. „In de krant, in de bus, op de radio. Die woorden en zinnen verzamel ik en verwerk ik in mijn eigen context met eigen associaties, waardoor iets geheel nieuws ontstaat.” Schrijven doet ze overal en nergens. „Soms komt er ineens een zin boven die ik meteen moet opschrijven. Of ik ben ergens en denk 'oeh! Dat is mooi! Dat moet ik onthouden'. Het herschrijven van gedichten doe ik meestal 's nachts, dan is het eindelijk rustig. De nacht is daarom speciaal voor mij als dichter.”

Taal en verhalen hoorden altijd al bij Annet Zaagsma. Een paar jaar geleden volgde ze een schrijfcurcus bij de Schrijversvakschool Groningen waardoor dat wat al in haar zat, ontwaakte. Ze ontdekte dat poëzie haar heel goed ligt. „Tijdens die cursus heb ik geleerd mijn schrijversblik en -oor te ontwikkelen. Het was echt een soort luikje dat openging. Ik leerde daar andere dichters kennen en samen hebben we een dichtgroep opgericht: De Dichters van de Eerste Verdieping. We komen maandelijks bij elkaar en geven elkaar opdrachten. We lezen elkaars werk

en geven feedback. Dat is heel inspirerend en je hebt meteen een kritisch-publiek.” Ze kan niet anders dan schrijven. „Er borrelt iets in mij op en dat moet er dan uit. Schrijven is een fijne bezigheid: iets moois maken en dat zo in elkaar passen dat het gelaagdheid en betekenis krijgt. Ik word er blij van, net als van het effect dat mijn werk op mensen heeft. Poëzie is niet persé geschikt voor iedereen, je moet ervan houden. Mensen hebben vaak een idee van hoe een gedicht hoort te zijn, dat het moet rijmen bijvoorbeeld. Maar er zijn vele vormen van poëzie. Gedichten kun je vaak het beste gedoseerd lezen en steeds opnieuw. Sommige mensen

hebben mijn bundel op hun nachtkastje liggen en lezen voor het slapengaan een of twee gedichten.” In 2018 won Annet Zaagsma de tweede prijs in de Schrijverspodiumwedstrijd. Vorig jaar deed ze nog eens mee en won ze de eerste prijs: de publicatie van haar eerste gedichtenbundel *Een mooier woord is vuurgevaarlijk*. „Daarna ben ik gestaag door blijven schrijven en toen ik op een gegeven moment een heleboel gedichten had, dacht ik: ik ga kijken of ik een uitgever kan vinden. En dat is gelukt.” Wat een gedicht met iemand doet is heel persoonlijk, zegt de Noord-Groningse. „Je moet er iets in herkennen wil het je raken.” In haar eerste bundel stond het gedicht *In-*

Incomplete materialen

Je gooit meer weg dan je overhoudt dat is goed voor een dichter nog beter misschien om niets te verzamelen licht reizen zonder tijdschakelaar het klimaat ontkennen en contactloos betalen ooit was ik niet van hier mijn bagage is onduidelijk ik weet alleen dat er iets mist maar uit niets komt niet persé niets en god zag dat het goed was

complete materialen (zie kaderstukje). Een vrouw die in een huis woonde dat door aardbevingen helemaal in de kreukels lag en die voor haar gevoel niets meer had, werd erg geraakt door dat gedicht. „Ze moest er van huilen. Huilen is natuurlijk niet fijn, maar het is wel bijzonder hoe mijn gedicht zoiets in iemand teweeg kan brengen. Dat je erdoor geraakt wordt. Dat vind ik bijzonder.” Op de flaptekst van *Ongedierte* dat niet bevriest staat dat Zaagsma

zich laat inspireren door 'schone en vervreemdende taal die in het wild ontstaat'. In het 'wild' kom je veel onbedoelde poëzie tegen, legt ze uit. „Als je op straat loopt of in de trein zit, kun je dingen tegenkomen die heel poëtisch zijn terwijl ze helemaal niet als poëzie bedoeld zijn. Zo liep ik in de stad eens achter een vrouw die tegen haar vriendin zei: 'ik laat het gewoon aan de lucht drogen'. Dat vond ik dermate mooi en vreemd, dat ik het in een gedicht gebruik

heb. Ik zag ook een keer een bordje op een hek, waarop stond: 'deze doorgang is definitief buiten gebruik'. Prachtige zin vond ik dat.” Fragmenten van gesprekken en teksten maken in Zaagsma ook nieuwe gedichten los. „Ik hoorde op een zondagochtend in de auto eens een opsporingsbericht op de radio. Een jongen werd vermist en na zijn signalement werd gezegd: 'hij houdt van oude dingen zoals verroeste wasmachines'. Ik dacht: wat! 'Wauw. Dat is toch prachtig?' Poëzie is overal. Je moet het alleen zien.”

Ongedierte dat niet bevriest is verkrijgbaar bij Uitgeverij Palmstag en de betere boekhandel.

■ Annet Zaagsma heeft een tweede gedichtenbundel op de markt gebracht.